UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Lvgdvnensis

urn:nbn:de:hbz:466:1-68850

Visual Library

perſeuerantiæ, maior additur materia patientiæ, & cauſa gloriæ. Tertius adhuc ad necem & vincula omni ratione perquiritur.

PROVINCIA LVGDVNENSIS

SEPTEM Collegia continet Lugdunenſis Prouincia. eam incolunt noſtræ Societatis homines centum octoginta ſeptem. Turnonenſe incoluerunt ſuperiore anno ſex & triginta. Altero triginta tres. Auenionenſe nunc vnus & triginta: paulo ante triginta nouem. Diuionenſe & Dolanum viceni. Camberienſe dudum tredecim: poſtmodum viginti. Lugdunenſis, & Billomenſis numerum auxerunt minueruntq. Nouitij, ſiue accedentes, ſiue recedētes. Anno enim priore, quo Billomi erant, Collegium incolebant triginta ſex: iam vero, ſex & viginti. Anno poſteriore Lugdunum tranſlati, effecerunt numerum ſeptem & triginta: cū antea incolerent Lugdunenſe viginti tres. Deſiderati toto hoc tempore octodecim. Additi viginti quattuor.

COLLEGIVM. LVGDVNENSE

QVO TEMPORE LVGDVNI peſtilentia multos hauſit mortalium, etſi acciti a

quamplurimis noſtri, nulli vmquam defuere
nes tamen, Diuino illos protegente Numine,
ra vſi valetudine : vnus tantum diutina febri
quæ vires paulatim attenuabat, abſumptus
gnum ille in ſupremis ſermonibus præſeferebat
dium, gratulans Deo, quod cum hæreticis natus
parentibus, in IESV Societate moreretur.
uitiorum, vt ſæpe fit, conſtantia varijs proba
mentis: hoc illuſtrius, quo acrioribus oppreſſi
lijs, non paſſi ſunt ſe loco moueri. Narrab
exempli cauſa, vnius victoriam. Dederat no
ſtræ militiæ adoleſcens honeſta familia. Acce
nos ictus pater hoc tam graui nuntio, cum ali
mitatu propinquorum, filium repetens, exora
ſibi eum aſpicere & alloqui, ſed, ne clam noſtri
deratoribus. Blande appellat principio filium,
atque adminiculum ſenectutis dictitans, obor
crimis: quibus aliquid moturum ratus, prece
ſcet. Tum paterno eum iure a noſtris repoſcit.
bus affirmantibus neque inuitum retinere, neq
lentem dimittere: obſecrationes duplicat & la
ta: neque vllum relinquit, vt vel vi flectat, vel
dicijs, firmum adoleſcentis animum, artificij
Breuiter filius & grauiter. Cæleſti magis Patri
perandum. At Deo deſeruire etiam potes ſine
gione Ieſuitarum. Alium tibi quemcumque loc
quamlibet remotum, vbi des operam litteris,
non erit fruſtra. At poſſis ne perpeti, ait filius
te abſim diutius? Quid ſi interea moriar? Et pa
inquit, te quocumque in loco eſſe, vel in ſepulc

ne audias, Ieſuita: vbiubi eris, etiam ſi eſſe deſieris, æquiore animo deſiderium tui tolerabo. Hic concluſit ſermonem cum pia quadam ſeueritate adoleſcens. Ego vero eum non agnoſco patrem, qui vt moriatur magis optat filius, quam vt obſequatur Deo. Et multa ſalute dicta diſceſsit. obruit parentem illico, hominem ſenem, ira dolorq. ſit, vt maledictis & execrationibus proſequeretur abeuntem. Nec vicit animũ diu. Poſt menſem egit cum ſacrorum Antiſtite, vt per octiduũ ſeduceretur fugitiuus vt dicebat, filius, apud ſequeſtrem aliquem, vt noſtris ſine arbitris, exploratum eius animum haberet. Quod cum impetraſſet, omneſq. irriti detonuiſſent impetus hoſtium domeſticorum aduerſus noſtrum tyronem, victorem eum pronuntiauit Antiſtes: hortatusq. his verbis. Macte virtute, ac pietatis gloria in Cæleſtem Patrẽ eſto adoleſcens: perge iam, ac boni Ieſuitæ nomen, Deo iuuante, præſta. remiſit ad noſtros: perpetuumq. indixit patri ſilentium. Nec longior tamen quies aut pax ſecurior fuit. Paucis poſt diebus ad tentandam vltimam ſpem miſsa eſt mater: quæ cũ mollibus primum dictis nihil proficeret, luctui deinde atque eiulationi indulgens, eo plura profudit, quo vt erat imbecilliore animo, miſerabilia magis dolenti mæror ſubijciebat. victa denique a filij perſeuerantia, eo erupit, vt lamentatione in iram, ira in rabiẽ verſa, manus intendẽs (quiduis aliud quam matrem diceres) non conuicijs modo & contumelijs, ſed pugnis etiam atque vnguibus impetitura eum videretur: niſi ille ſe mature ab mulieris aſpectu furentis

 abſtra-

abſtraxiſſet. Muliebrem hanc peruicaciam, qu
men amoris magnitudine defendit, aliarum
feminarum facta penſarunt. Quarum vna,
quam quod nota inſignis pietate, etiam æta
rabilis, in publico noſocomio dedicauit ſe ægro
obſequio, &, Diuina vt ſequeretur conſilia,
ſatis miniſterij ſubijt voluntarium iugum.
vi morbi oppreſſa, cum properaret ad mortem
ipſo momento adeſſet illi euocatus ſacerdos
qui erat a concionibus: grauiſſime ſe diceba
bus audientibus ferre, quod reprehendentem
ptos capillos, & cincinnorum flexiones, minu
de audiſſet. tum conuerſa ad circumſtantes f
(conuenerāt enim cauſa officij e primoribus
tæ) orare atque obſecrare, deponere pergere
pexum rutilantemq. crinem, & curam cal
quo in opere tam longus conſumeretur &
labor. Hoc enim egit in publicis ſermonibus
ille concionator, hoc inculcauit mulieribus
etiam vrbe cupidioribus, quam par eſt, circa
componendi capitis, vt honeſto quodam & ſ
contentæ cultu, rebus operam melioribus im
rent. Ad quam quidem diſciplinam tam
habuit dociles e prima nobilitate, vt ſpes ſit,
aliquando a muliebri veſte cultuq. onerātem
& decolorem fucum expulſum iri. Adiuti inc
viri, et ad pietatem inflammati eiuſdem concio
compreſſum in pluribus fenebre malum, i
mercatura. Vnus fuit in recto benefactorum
ita deſpiciens gloriæ, vt vel eos, qui hoc profit

in æmulationem poſſit adducere. Dederat hic (vt erat abundans & locuples) alimentarijs pauperibus certam vim pecuniæ: ſed, ante ſalutem rumores non ponens, quam potuit occultiſſime: eamq. ſe ad rem in omni vita per ſyngrapham obligauerat. hanc ipſam ſyngrapham in ſupremo morbo, qui vitam exhauſit, cum auide popoſciſſet, concerpſit, ne eius rei fama manaret ad poſteros. fruſtra videlicet. Virtus enim lucet in tenebris, & Chriſtianæ decus pietatis quãuis prematur, emergit. ita vir bonus contemnendo potius, quam appetendo, gloriam veram habuit: tum vero cum admiſiſſet amicos ac familiares, cohortatus omnes ad amorẽ rerum cæleſtiũ, caducarũq. contemptũ, admirabili prorſus oratione & ratione Chriſtianũ in morem philoſophandi, extremum diem morte confecit. Atque hic habebat in matrimonio piam illã feminã, cuius de ſermone, quem habuit in morte, paulo ante memorauimus. Clarum par coniugum, & propoſitum multis ad imitandum exemplum. Alius etiam vir fuit, qui cum in ſupremo die uniuerſas totius uitæ noxas confeſſione aboleſſet, remiſiſſetq. iniurias inimicis, a quibus diſſidebat odio capitali, cõſequenti nocte mortuus eſt. Confeſſione etiam liberata eſt mulier ab inſania, quæ eã ſtolido prorſus conſilio adegerat ad interitum. Huius rei ſeries, quoniã nõ caruit miraculo, uidetur diſtinctius explicãda. Ortũ eſt aliquando, ut fere fit, inter hãc et uirũ præferuidi ac trucis hominẽ ingenij, a ſatis leui principio litigium, inde iurgium, poſtremo certamen: maritus ſcilicet vxori ferrum mortemq. minabatur. Quin ego,

inquit

inquit illa, ne des vxoricidij pœnas præueniam
conſilium tuum. et cum hoc dicto, vt erant ad
Rhodanum pertinētes, ſeſe in illū, de muro ma
ſaltu, cum Deum tamen prius, eiusq. Matrem
riſſime appellaſſet, præcipitem dedit. Narrat
ſa, vt delapſa eſt in flumen, ſuſtineri ſe ſenſiſſe a
in ſumma aqua, ne mergeretur: tum vero app
ſam humeris euolutam ad nauem quadragen
paſſuū interuallo: in eamq. admirabiliter impoſ
Aduertit cadentis clamor, & percuſſi aſſulu
minis ex illa vicinia nonnullos: qui accurren
templo, eam in proximam domum abduxerun
aduocatus ſacerdos, accepti illam commonen
Beatam Virginem beneficij, audijt, vt diximus
tentem, &, magno licet negotio, cum marito
ſibi ſuas habere iubente, in gratiam reduxit.
num item & mortem cogitabat puella fanatic
furibundum conſilium ſacra confeſſione præ
Alius quidam, cum relinquendæ certus vitæ
diſſet ceruicem in laqueum, & corporis pōder
niſus, luctantem excutere conaretur ſpiritum
veſtigio temporis deprehenſus, perductus eſt a
plum, ad vitæq. (et quidem melioris) cupidinem
confeſſione reuocatus. Magna eſt alioqui con
tium confluentiumq. e locis diſtantibus copia:
diebus celebrioribus, octo, aut etiā nouem e
ſatis omnibus facere non poſſint. At quanto
plures venirent ad templum, ſi aliquanto eſſet
cius? Confeſſi etiam de criminibus plurimi, qu
vnquam committere meminiſſent. Neque fran

ſunt

ſunt ſua laude ſcholaſtici: quorum tum religio ſpectata eſt in afferendis ad ignem libris inconceſſis, tum induſtria in actitandis pijs Dramatis: in quibus magnopere placuerunt.

COLLEGIVM. TVRNONENSE

TVRNONE quoque priore anno peſtilẽtiæ tempeſtas deſæuijt, & grauitas annonæ: poſteriore intermiſit. Vtroque tamen euenere nonnulla, Annalibus, vt opinamur, non indigna. De illo prius. Leuata, quantum per nos fieri potuit, pauperum inopia, Collegij facultatibus. Et quamquam ciues opulentiores ad ſimilis facti laudem oratione, multo tamen magis excitauimus exemplo. Eadem extitit caritas in peſte affectos. cuius ne afflaret quemquam contagio, vtq. pluribus adiumento eſſe poſſemus, fiebat, vt de feneſtra confeſſiones audirentur. etſi vi tãdem maiore ingruente, relictis aliquot ad auxilium ſolatiũq. ciuitatis, cedẽdum e Collegio pluribus fuit. In eo diſceſſu, peſtifera vnus lue, febri alter continua conſumptus eſt. Aditum in exitu Quadrageſimæ ad oppidũ, cui a Sancto Antonio nomen, vbi aliquid eſt, Dei ope qui adeſt laborantibus, effectum. Ad Eccleſiæ gremium reducti ferme quinquaginta. eleemoſynis ſuſtentata egeſtas mendicantium. Alio quodam in oppido hæreſim abiurauere viginti. Eorum Miniſter cum diſputationem non detrectaſſet, nõ de pugna modo, victus, ſed etiam de oppido diſceſſit. Cuidã contigit e noſtris vt in quãdam domũ diuerteretur,

in qua

in qua eſt perhonorifice ſuſceptus a matrona...
cui erant filij duo, eorumq. minor præditus ſce...
tio. Dat mnemoſynon maiori diſcedens librum...
CONSOLATIONE AFFLICTOR...
quem hic cum legeret attentius, hocq. interim...
tio minorem exaudiret fratrem cum matre alter...
tem, coniecto ſibi in pectus libro, ad rixantes ...
rit: minorem germanum natu maior obiurgat, ...
ſacris initiatus, cum matre præter ius faſq. con...
deret. Hic ille, vt erat impotens iræ, impatiens...
reprehenſionis, arreptum calenti impetu cult...
alte defigit in alterius pectus. ſed, Deo volẽte, ...
eſt, vt interiectus ille, quem diximus codex, in ...
primo incidit ferrum, & petenti, mora fuerit, ...
tito, ſaluti. fidem fecit quod inuentum eſt volum...
ne totum traiectum, vt parum abfuerit quin ...
per ipſum ſtringeretur. Ita compertum eſt, p...
libellorum vſum non animis modo vtilem eſſe, ...
terdũ etiam corporibus ſalutarem. De ſchola...
dicam hoc tempore, nihil fere habeo, dilapſis ...
in diſceſſione noſtrorum. niſi forte hoc, de quoda...
ditore, quod videatur ſimile prodigio. Erat adol...
hæreticæ prauitatis, cui erat peſſime innutritus ...
prime tenax: quam tamen maternis inſtructus ...
alte premebat. Viſus hic eſt ſibi nocte quadam ...
dum quietem in cælum ferri, ſed arceri ab Ang...
quaſi ſubmotoribus, ingreſſu: addita cauſa. Non...
patere aditum ſine teſſera confeſſionis. expergi...
ambiguus conſilij & metus. iterum grauatum ...
anxietate corpus opprimit ſomnus: videt ſororem...

minas

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

*minas ſuas ſempiternis torreri ad Inferos ignibus,
quod hæreticis addictæ ſuperſtitionibus, ſine confeſ-
ſione deceſſiſſent. Tum vero perterritus, omniq. ſopo
re diſcuſſo, cum conferret vtrumque ſomnium, nihil
prolatandũ ratus, ad ſacroſanctam peccatorum cõfeſ
ſionem, dudumq. diſſimulatam deteſtationem hæreſis
feſtinus acceſſit. Atque hæc de anno priore. Poſterio
re autem, quo corporum lues magis deſierat, quam
redierat ſalubritas cæli, rediere noſtri: nec reuocatæ
ſolum ſcholæ, ſed auctæ tribus doctoribus: quo-
rum duo in Theologicis quæſtionibus operam po-
nunt, tertius in Biblijs explicandis. Referunt ſe ad
eas paulatim auditores: e quibus vnus in Societa-
tem adlectus. Additæ ſunt ædes vicinæ, prædium
præterea & vinea facultatibus Collegij. Sed hoc
loco res videtur poſcere, vt paucis repetam quid
vni acciderit e noſtris, quod affirmauit Dei prouiden-
tiam. Eſt in Collegio vnus ex ijs, qui domeſtica admi
niſtrant negocia, permultos iam annos ſpectatæ pieta
tis atque obedientiæ. Ierat in oppidum, trium quat-
tuor milliariorum via Turnone diſtans, vt ligna, quæ
erant cõparata ad vſũ Collegij, curaret ſubuehenda.
ſed exorta ſubita tempeſtate, nauicularij imperitia re
migumq. cũ curſum nauis tenere non poſſet, prærapi
di celeritate fluminis hauſta eſt, ſecumq. nautas om
nes fratremq. noſtrum præcipites traxit. ex his duo,
quamquam nandi ſcientes, ſuperãte artem vi fluctuũ,
abſorpti. At noſter cum diu hæſiſſet in profundo, emi
nere tandem in ſummo viſus, cum quadam trabe, quã
in caſu ipſo arreptam manu, numquam dimiſerat. hac*

ipſe

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ipſe ferebatur in altum, in medio lignorum
tiũ: plus ſcilicet ſpei capiens ex Chriſti IESV
Matris, quam identidem inuocabat, auxilio,
tus ex fragore aſpectuq. fluminis irati. nec
ta. cum enim per horæ ſextantem ita vectus
tus eſſet, vt prope videretur mergendus, occu
nis Lugdunenſis exceptus a vectoribus, &
nentem adductus eſt. cum illis rei exitum
bus, gratias ipſe ageret Deo, cuius ſummo bo
nouam quaſi vitam, quæ tam prope abfuera
ſe, referebat acceptam. Hoc etiam anno in vicin
tis oppidis, quo noſtri ſe contulerunt, tum mult
ſtabilita emendataq. in hominibus Catholic
in hæreticis pluribus facta inſignis animorum
rumq. commutatio: in illo maxime memora
antea ſi quem Catholicum, Ieſuitam præcipu
ſet morti, illud vero glorioſum ſibi ac palmari
tabat. Hic enim cũ ſummo ſuo bono veniſſet
licorũ manus, eſſetq. expertus multo illos m
quam fuiſſet ipſe: noſtrorum adiutus ope co
reuertit ad fidem. Fuit id factum, tum omnibu
hominem nouerant, tum Domino in primis T
nio, qui hoc adnitebatur maxime, gratiſſimum.

COLLEGIVM. BILLOMEN

REM BILLOMENSEM quattuo
cludemus capitibus, quam fieri poterit bre
ſime. Dicemus de adoleſcentibus, qui a noſtris
tuuntur. De Nouitijs, qui cum Auenionem

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rent, præcluſo ab hæreticis aditu, ſunt Billomi commorati. De excurſione, rei Catholicæ cauſa, in aliquot pagos. De ipſo poſtremo Collegio. Sic enim quominus confuſa erunt ſingula, erunt omnia clariora. Adoleſcentes igitur, qui ad nos ventitant prope ſexcenti, tam incitato feruntur ad virtutẽ curſu, vt ſit potius cur eos coerceas freno, quam cur addas calcaria. Nec abeſt ab ijs Diuina benignitas. vnus, quã agebat animam, ſalutari fretus confeſſione, retinuit. Longa alter afflictus infirmitate corporis, contra eius vim grauitatemq. contendit, vt perreptaret ad templum. mirum dictu, vt expiauit confeſsione, muniuitq. Euchariſtia animum, domum ſanus reuertit. Et fuit, cui ſacer agnus e cera appenſus ad collum, febrim, æſtũq. depulit, quo iactabatur. Quid multa? quamquam frumenti inopiam ſubſecuta peſte, magno cum mærore ciuium, non intermitti non potuerunt ſcholæ (quæ nunc ſunt reſtitutæ) vt ſuſtineretur tamen Collegium, nec deflueret, adoleſcentulorum obſecrationibus præcipue factum arbitramur: qui ſtatis quotidie horis ad ædem noſtram, cum cantu precibusq. (ea erant piacula Numinis placandi) confluebant. Nunc abeamus ad tyrones: illis nihilominus relictis, quæ quoniã contrita ſunt, iam pro vulgatis habentur. Placuit Patribus, vt adoleſcens, qui Societatem expetebat, eſſet cũ matre vidua per annum: quo peracto, haberet liberum ingreſſum: vt eſſet id veluti experimentum eius conſtantiæ. Fecit quod erat iuſſus: cum interea occurrerent multa, quæ illius virtutem, ne obtorpeſceret, haberent exercitam. Lapſo anno, opportune matrem

admonet

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

admonet annui temporis, quod habebat emer
& condicionis acceptæ. Durius accipere hoc
eſt mulier: tantumq. abeſt vt faceret poteſt
abeundi, abſtulit ſe ipſa ſilens & male diſ
lans lacrimas, ab eius aſpectu. Hic adoleſcen
iam defunctus munere, ne quid nouæ iniicer
moræ, ſumpto ad celeritatem iumento,
nos feſtinatione contendit. aſſequuntur iam
lutum vinculis domeſtici, reditum orant,
tur de retentione ne verbum quidem eſſe fa
veſtitum tantum dignitatis cauſa mutet:
ſceſſio videatur ſimilis fugæ. Verum erecto an
uenis. An me ad conuiuium ire cenſetis, non a
cem? Pleno anno atque integro moleſti mihi
importuni fuiſtis: nunc honori meo conſulitis
hæc effatus, admiſſo equo ſeſe eorum ab co
proripit, atque ad nos properat egregius ex
matrem nunc aiunt non tantum a luctu re
verum etiam nullum eſſe præmium tam a
quod mereri uelit, ut filius, noſter eſſe deſinat.
clementiore matre vſus eſt alius, patre natu
nobili: quem Senatorem in Belgio, Regiq.
lico gratioſum hæretici interfecerant. Dedera
operam ſtudijs litterarum, laureamq. erat aſſ
Et quamquam, vt erat natura factus atque inſ
ad pietatem, ſua ſponte ad religioſæ cupiditate
erat incenſus, accedentibus tamen quotidianis
tre cohortationibus, vt omnia quæ infra lunam
leuia viliaq. haberet, anteponeret illis obſequ
Dei: ita inflammatus eſt, vt non deſtiterit

cum

cum Præpoſito Prouinciali agere, donec peruicerit. Non ita alij duo: quorum vnius, parentum ſororisq. obteſtatione & lacrimis, alterius vero intentu minarum, & arctiore cuſtodia, magnarum denique ſponſione opum perſeuerantia tentata eſt. Ab hiſce ducta initijs noſtrorum tyronum virtus, quotidie fit melior atque auctior: quam, tum domi inter demiſſiora miniſteria, tum foris inter peregrinandum, ſpectata patientia, multorumq. animarum conuerſione, demonſtrarũt. Excurrerunt enim, vt dicebamus, noſtri, multorum vocatu, ad pagos, mirum quanto cum fructu gaudioq. eorum, qui neminem vmquam e noſtris audierant concionantem. Quorum ſcilicet tum promouendæ Catholicæ religionis ſtudium laudabant, tũ vero omnem reijci mercedem ita ſuſpiciebant, vt ſatis laudare non poſſent. In hac percurſione auditi multi, qui vt nouæ ordirentur initium vitæ, ſuperiorẽ omnem confitendo retexuerunt. Nunc reſtat, vt perſoluam quod reliquum eſt promiſſi, dicamq. aliquid de Collegio. Illud uero perfugium viſum eſt quoddam calamitoſis, hac difficultate temporum tam acerba: tanta ſociorum fuit tum in tribuenda cogendaq. eleemoſyna ſedulitas: tum in interuiſendis ægris aſſiduitas: tum in omni officiorum genere caritas & diligentia. Poßet hic etiam adſcribi numerus eorum, qui vniuerſæ peccatorum vitæ veniam confeſſione petierunt: qui pecuniam interuerſam dominis reſtituerunt: qui ne fraudarent animam cæleſtibus, de terreſtribus opibus cedere maluerunt. Sed harum rerum commemorationem omnium obruit recordatio trium

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

noſtrorum ſacerdotum, qui migrãtes e vita, m
reliquerunt Collegio exemplum, & ciuitati
rium. Primus fuit Pater Iuſtinus Leſcotius
qui ad Claromontanum Epiſcopum, qui non
aberat, profectus, vt ad excitandam Billom
pietatem aliquid impertiretur eis indulgen
tualis, plus etiam obtinuit. Epiſcopus enim, q
eſt cupiditas Diuini nominis amplificãdi, ipſe
Billomum, & in noſtrum Collegium venit. L
vrbs cum Domini aduentu, tum eius liberali
ius fructum vberrimum capiebat. Iam tenue
los ſupplicatio celeberrima, iam compleuera
concio pleniſſima ſpiritus, iam laxati erant a
xarum vinculis, Chriſtiq. Corpore refecti. M
luptate perfundebatur Antiſtes optimus: c
xerat gratulatio diſcipulorum, qui eum dialo
perant, & verſibus. Poſtridie eius diei, vt ſe
trema gaudij luctus occupat, Pater Rector, c
uis quædã diſtillatio humoris obſtruxiſſet fa
carum ſpatio horarum extinctus eſt ſpiritu
ſo. Vir profecto, qui ſupremo hoc tempore, p
illo ſuo labore ſollemniq. ſtudio, ſalutem a
mortem quærere viſus eſt. Hunc deinde, vt n
dit ſolitaria calamitas, conſecuti alij duo. Pat
mas Februarius, prope columen huius Colleg
triginta, quos vixit in Societate, duodeuigin
ita laborioſe poſuit ac fructuoſe, ſiue in procu
templi, ſiue in auditione confitentium, ſiue in c
ſi paruulorum (e quibus horis, quicquid ſup
temporis, minimum corpori, plurimum anim

Diuin

Diuinarum meditationi dabat) vt, quamquam mors immatura eius non fuit, nec inopina (erat enim ſeptuaginta annorum, tenuiq. ualetudine) longiorem tamen conceſſam illi vitam cupiſſent omnes, quibus ſe totum impendens, viuebat potius, quam ſibi. Alius fuit Pater Gulielmus Sardeus: qui etſi dudum cum afflicta ſanitate corporis, mentis etiam aliquantulum habebat imminutam, extremo tamen tempore ita ad ſe rediјt Diuino beneficio, vt ad præfinitam horam, qua ſibi adeſſe ſacerdotem concupierat (interea enim ipſe ſe per vnius diei noctiſq. ſpatium ad meditandũ collegerat) peccata rite confeſſus, cum crebra IESV inuocatione nominis expirarit.

COLLEGIVM. AVENIONENSE

VEREOR, NE moleſta vobis ſit, dum Galliæ Prouincias exigimus, peſtis, annuæ caritatis, bellicorum tumultuum (et quod omnium iſtorum caput eſt) hæreſeos, iјſdem ſæpius verbis (cum iam ſi-qua ſunt alia, conſumpſerimus) toties repetita commemoratio. Quo facilior exiſtimatio eſt, quæ mẽs fuerit noſtrorum, qui ea mala tamdiu ſunt paſſi, vel timuerunt; quorum nomina aures vix ferre poſſunt. Sed hæc ſunt nobis, quoniam hoc agimus, quomodocumque dicenda: vobis autem vel cum eorum miſeratione, qui adhuc in iјſdem verſantur periculis, vel cũ gratulatione eorum, qui euaſerunt, gratis animis audienda.

ET AVENIO igitur, in quam vrbem nunc

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

*ingredimur, Gallici Regni calamitate immuni
fuit. Tulerunt eam noſtri, & adiutores fuer
dum ferrent, & hortatores ad magno animo
rendam. ita, quantum in ipſis fuit, ægrotis con
melicis auxilio, vtriſque ſolatio & ſaluti fu
Tres hoc tempore exceſſerunt e vita, ſed prop
tius morbo, quam aliunde contracto. Neque
lorum frequentia defuit, in quibus diſcendi c
cum pietate certaret: in his præcipue, qui de
tio Beatæ Virginis. Quod etiam hoc triplex d
bit exemplum. Vnus ex ijs per ſacrorum
gradus peruenerat ad Sacerdotium. it in patri
inter ſuos ſacrificandi faciat initium. Iam ſa
amictus veſte: iam eum aliqui in templo præſt
tur: magno interea impetu conatuq. irruunt
ci, qui ad hoc ſe comparauerant, omnibuſq. d
formidine, ſacerdotem circumſtant, Roſarium
more excitus in manum acceperat, vi auel
ignemq conijciunt. tum quærunt cui ſeſe ded
ſpondit. Ego me iãdiu CHRISTO IESV
Matri Sanctiſsimæ dedi. Quæ cum dixiſſet,
animo, ita vti erat ſacra veſte indutus, mirifice
rum manibus elapſus, abdidit ſe quemdam in
ubi per decem horarum ſpatium delituit, rep
nemine, quæſitus a cunctis: quaſi obfuſis un
nebris eorum oculi tenerentur. Poſtridie qui
crificauit: et quo nihil deeſſet ad ſinceram læ
integrum Roſarium repertum in igne. Alius q
ex eodem cœtu cum iter faceret, inumbrante
cepit ſe in diuerſorium, quod poſtea intellexit a*

nihil

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nibus obſideri.it cubitum, Deum orat ex conſuetudi-
ne,Matremq. adhibet aduocatam, vt ſe uolens pro-
pitiuſq. tueatur. nec uana precatio. Nocte enim
adulta, quamquã irrũpere conati ſunt homines ma-
lefici in cubiculum, quod patulum erat, neque una
ex parte peruium: numquam tamen aditum inue-
nire potuerunt. Alius denique, ne congeram plu-
ra,cum eſſet remiſsior paulo in perſoluendis preci-
bus,conſpecto,per tres dies diuerſos, igne,qui mitti
uidebatur e cælo,priorem indiligentiam intermiſsi of
ficij, quotidiana perſolutione curaq. attentiore pen-
ſauit. Iam vero omittenda non eſt breuis eorum re-
cenſio, quibus obuiam itum, ne ſe perditum irent.
Duo enim virorum fuerunt paria, qui ex mutua pro-
uocatione dimicationi erant vltimæ inſtructi inten-
tiq. cum his mature actum eſt,vt poſitis armis redi-
rent in concordiam. Statuerat mulier vitam abſtinen
tia finire: noſtris auctoribus mutauit propoſitum. Vir
erat vxori (vt acerrima fere ſunt odia proximorum)
ita infenſus infeſtuſq. vt res ſpectaret ad diuortium.
vterque vtrique recõciliatus eſt. Compoſita pax in-
ter multos, inter quos odium vetus & implacabile.
Mulier fuit nupta vni, propoſita alteri per annos
quattuordecim, e quo ſuſceperat liberos: neque huius
rei vlla religio, quod eam opinionem animo imbibe-
rat, volenti non fieri iniuriam. nunc autem ea de ſen-
tentia detruſa, ad legitimum torum reuertit. Alte-
ra ſe, ab amico quo cum alterum iam agebat annum
(cui & homicidij cauſa extiterat et exilij) a turpiq.
flagitio penitus abſtraxit. regreſſi ad ſinum Eccleſiæ

tres. vnus propter maleficia morte multandus
prius duriſſimo id ferebat animo, poſterius tamen
feſsione, ac recordatione peccatorum ita emolli-
eſt, vt liberiore ac libentiore animo noxium
morti offerret. Diebus feſtis, ac primis præcipue
bus Dominicis quotquot menſibus ſacra obeun-
myſteria numerus maior, quam vmquam ante.
vero in ciuibus tantum adiuuandis noſtrorum
ſtetit, ea etiam Epiſcopi duo vti voluerunt, in exerci-
tijs ſpiritualibus & generali confeſſione: qui
impetrarunt, vt aliqui ſimilem eorum gregibus
ferrent. Ipſe quoque Archiepiſcopus, qui & L
uicem in his partibus gerit, duos ſecum eduxit
ſtris, quorum in ſuis obeundis ac luſtrãdis Eccl
ope conſilioq. vteretur. cuius præcipue muneri
reliqua taceantur, hic fructus extitit. Ex placitis
dentinæ ſynodi inchoatum eſt Clericorum Semi
quod difficile factu videbatur, nec propterea
dum, quia ſupra ſpẽ euentus eſſet. Pari cauſa
elaboratum, vt virgines Deo dicatæ arceantur
biorum egreſſu. Quod & Cabilione effectum:
reſtitutæ aliquot Sodalitates, & noſocomia
Miſſi præterea noſtri Cadarocam (ea eſt urbs,
tuor leucis Auenione diſtans) Taraſcum (oppi
eſt Narbonenſis Prouinciæ Sanctæ Marthæ reli
inſigne) in aliud etiam oppidum, cui a Sancto R
gio nomen, ſacri Aduentus, & maioris ieiunij tem
re. Multus ſim, ſi ſingillatim enumerem omnia
ditis confeſſionibus vitæ omnis anteactæ: inter
vſuris: odijſq. reſtinctis. Taraſci quinque hæreti

agno-

agnouerunt. In Sancti Remigij tanta facta eſt morum commutatio (hæreticis præſertim quibuſdam, qui ſe in diſputationem obtulerant, fractis, magnâq. contentione abiectis: ex quo hæreticæ mulieres duæ reſipuerunt) vt magna iam videatur peregrinæ arbori, nec frugiferæ, ſecuris iniecta. Vna præterea res iucundiſſimum habuit ſpectaculum, quam non erit alienum referre. Extrema concione diſceſſurus noſter hortabatur omnes ad animorum coniunctionem mutuamq. concordiam, magnopere erat auctor ad deponendas ſimultates, cōdonandas iniurias, finiendas iras, peſtes illas humanarũ Societatium pacem eſſe, quã hominibus bonæ voluntatis attulit Deus delapſus in terras: pacem eſſe, quam reliquit idem ſuis alumnis regreſſus in cælum: hanc ab ipſo notam vnam, & ſignũ appoſitum, quo ſui qui eſſent diſcipuli, ab alienis facile internoſcerentur. Magno cum aſſenſu auditus eſt, & vt Verbum Domini eſt malleus conterens petras, tantus inceſſit ſpiritus per emollita pectora ſingulorum, vt certatim viri feminæq. odio laborantes aut inuidia, accurrerent ad ædes, vbi erat Pater, & ſuum quiſque inimicum aut æmulum, veniam petendo dandoq. amice conſalutaret. nec mora: pax, quam immotam fore pollicebantur in poſterum, mutuo alloquio complexuq. non multis ſine lacrimis, facta inter omnes gratulatione, firmata.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

COLLEGIVM. CAMBERIEN

A CAMBERIENSI Collegio a
etiam geſtum Domi foriſq. Domi quod
eſt, eius tripartita erit narratio: de ciuibus: de
plinis: de noſtris. Ciuium quidem omnium mag
ga nos beneuolentia, ſpectata maxime in rebu
uerſis. Nec minor quorumdam, vt Lambertino
beneficentia: quam, vt cetera omittam, teſtatur
ratus, de quo perſcriptum eſt alias, & annuo
gali, & (quod multo eſt amplius) Sancti Phil
quo nomen accepit, capite inſignis. in integru
poſſeſſionem poſteriore anno pedem intulimus.
batis Auxenſis e Lambertinorum familia d
qui in noſtris ædibus fere eſt mortuus. Cum
Collegium principes ex vniuerſa Sabaudia vi
uenisſent, litis cuiuſdam componendæ, inter b
bas ſubito mentis & corporis ſtupore ita corr
eſt, vt attonito ſimilis, feſtinantium famulor
nibus in cubiculum quoddam fuerit inferend
cum vi fomentorum paulum in proſtrato corp
mens erexiſſet, Confeſſionis, Eucharistiæ, Ex
Vnctionis Sacramenta ſuſcepit. Tum ſubleua
ſus aliquantulum, ſuam deductus eſt domum
erat noſtræ proxima: vbi finem vitæ impleuit. L
bertinorum ergo, vt ſuperiora prætereantur, be
centiã, teſtatur Prioratus ab Auxenſi Abbate.
ſtatur etiam EpiſcopiMaurianenſis aureorum d
millium quingentorum munus, quibus propin

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ementes domum, quæ Abbatis fuerat, neceſſariam adiunximus habitationem ædibus noſtris. vt maior quædam neceſſitas videatur impoſita diligentiæ: quã numerus in templo noſtro conſitentium communicantiumq. demonſtrat. etſi mors quoque matronæ cuiuſdam nobilis alicui rei fuit ad pietatem in mulieribus augendam. Delectabatur hæc dum viueret amœniore cultu quam decebat. admonebat eam frequenter ſacerdos noſter, vt meliori daret operam ornatui, quo placeret Deo. reſpondebat mulier, vt erat liberiore ingenio, ſerium videlicet ſermonem eludens ioco familiari, illã ſibi curam relinqueret, vnum hoc orare, vt in extremo vitæ tempore adeſſet morienti. Et is quidem adfuit, ſed illa aberat: morbus enim miſeræ abſtulerat vſum audiendi. Ita iuſto Dei iudicio factum videtur, vt quæ ſalutaria ſacerdotis monita exaudire noluit, cum potuit, nec audire quidem poſſet, cũ velle debuit. Mortua igitur eſt tacens, ſed nunc etiam viuit exemplo: & clamat ceteris, vt ſint in corporis cultu moderatiores. Hæc pauca de ciuibus. Diſcipuli autem, hoc enim nunc ſequitur, magnos cũ in litteris, tum etiam in pietate proceſſus habent. Laſciuiores libros, corruptores morum, & hæreticorum volumina, ſemina impietatum, etiamſi id ſe facere intelligerent, parentibus (vbi id reſciſsent) indigne laturis, ad nos attulerunt (id quod factum eſt) igni mandandos. Adiuuat eorum pietatem, et confirmat fidem interdum Deus, etiam rebus, quæ vim obtinent miraculi. e quibus paucæ ſeligentur. Vnus ipſorum (cuius aliquando interuentu duorum com-

preſſus

preſſus erat furor inter ſe pugnis dimicantium
turna tenebatur febri, etſi intermittente non
quam: ſic vt domo exeundi facultas eſſet. audi
giſtrum de vi luſtralis aquæ verba facientem
oratione in ſpem erectus morbi abigendi, cum
ta primum confeſſus ex ea ebibiſſet, conualuit.
ter cum in proſequenda ſupplicatione recitaret
ces intentior, quam vt pedem vbi poneret,
ret ſatis, pronus cadens, faciem ad terram
exq. eo caſu ſanguis e naribus, atque in vultu
verum hic reſedit, ille conſtitit, vno vterque
dio aquæ luſtralis. Matri alius ægrotanti,
partem quietis nocte capienti, ſacrum Dei
cera, quem quaſi ſoporiferum obtulerat, cum
ret ſperni, clam ſubiecit capiti: bono dolo: nam
ſequenti nocte ſucceſſit ſomnus, & paucis
bus ægrotæ melius eſt factum. Quidam denique
puer, qui nec præceptoribus in ſchola ſatisfa
ſtudio, nec domi parentibus obſequio: ita
vapulabat, maiore ſenſu doloris, quam fructu
tis. Hic igitur puer metu virgarũ, ſuadente
quaternas Cruces e vitiũ ſarmentis inter tunic
gumq. geſtabat interiectas, terq. caput ſuum
larum ingreſſu cacodæmoni deuouebat. Hanc
ſubodorati noſtri, mitius tractare adoleſcen
cœperunt, admonitis parentibus, vt eodem
domi vterentur: ei deinde perſuaſerunt vt de
tis confeſſus, illis in poſterum ſuperſtitionibus
uotionibus abſtineret. Quo facto, ſic immutatus
vt quod ad vitam ingeniumq. pertinet, non tam

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

le agnoſcas eumdem eſſe. Iam ſupereſt vt de noſtris aliquid dicatur. Superiore anno quinque e ſocijs peſte contacti ſunt. itaque mira communiter omnium fere ciuium, proprie Maurianenſis Epiſcopi liberalitas, in eis omni opera opeq. adiuuandis enituit: tã multa neceſſaria contribuebant: quibus adiuti etiam in vrbe multi, eadem tabe confecti. Sed quo animo ſuſtinuerunt ipſi acerbitatem morbi mortisq.? quam ſe mutua pietate orationeq. iuuabant? cum inter ſe certantes officijs, de ſocijs vnuſquiſque, quam de ſe, magis videretur eſſe ſolicitus: atque in ſupremis neceſſitatibus, decedente omnibus ſpe vitæ, mortiſq. formidine, omnis animi affectio in aliorum eſſet verſa miſericordiam? Felices, qui ita mortui ſunt, vt in tãta ſignificatione fraternæ caritatis, cum ſubleuati pariter ſubleuantesq. caderent, talem prope cauſam mortis lætarentur inuentam. Poſteriore anno, menſe Iulio, recruduit in vrbe peſtilẽtia: ita munera Societatis interrupta: tribusq. ſacerdotibus cum laicis totidem opportunitati ciuium relictis, reliqui ſe ad Sancti Philippi receperunt Prioratum, eum, quem diximus. quo ſalubri vſi ſunt ac libero a peſte, quæ omnem circumcirca regionem fœde populabatur. etſi ſex fuere ex illis febre tentati. ita cum externo omni carerent auxilio, quinque ferme menſibus, (tot enim ſunt ibi diuerſati) non defuit occaſio exercendæ caritatis & patientiæ. Peruagabatur interea in vrbe lues, nec quieſcebat, duobus millibus mortalium plus minus abſumptis. Inter hos ſacerdos vnus e noſtris, dum confeſſionibus audiendis aſſidue in templo dat operã,

morbi

morbi contagione correptus & nobis ereptu
Eccleſiaſticis Sacramentis rite perceptis. Qu
illud nõ ſine cauſa viſum eſt noſtris admirabile,
cum eum ſine reſpectu vllo paſſim inuiſerent, ſ
apud hominem aſſiderent, quaſi familiari qu
morbo ægrotãtem (erat enim natura valetudin
ad neminem permanauit contagio, ſed ne ſuſpici
dem. quadraginta tamen dies domo incluſi pu
caruerunt. quo tempore omne ijs officium tri
a ciuitate, ut nihil deeßet. Poſt diem quadr
mum cũ eſſemus laxati, & immunes malo, qu
lominus in vrbe ſæuiebat, venit in Collegium
Sabaudiæ Præſes (is eſt gradus in Sabaudia d
tis a ſummo proximus) ſeuocat quemdam e
exponit ei, publicum extra vrbem edictum
cilium, vt videant, ecquod remedium ſtatui p
lamitati ingruenti: cum orat vt velit intereſ
porro cum multa eſſent ſapienter conſtitut
tur poſtremo noſter ſententiã ſuã: qui mali D
immiſſi finem expoſcendum a Numine ratus,
ter quotidie certo in templo, mane ſcilicet, cu
pro populo, meridie Litanys recitandis, veſpe
que campanæ admonitu fundendas preces, ad
placandum. Cum deinde feciſſet mentionem
ab loquentis ore excepit vocem Præſes maxim
per dies ipſos quadraginta, in vrbe locisq. ſub
indixit ieiunium. hac ratione, vt ſingulis hebd
terni eſſent dies ſelecti, quibus homines ſũmi
infimi, quantum cuiuſque ætas ſexuſue patieba
iunarent, ſimplici tãtum pane & aqua content

cui

cuiu
iunij
recre
paulo
reuer
hæc
pida
coniu
loco
ctum
anno
ſtri(
ſu: qu
ſolue
rore
Roſa
gioni
ut eo
ſa cu
xeno
vaci
næ e
proc
et eg
Miſ
para
& a
vrb
e qu
min

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cuius lapſum temporis, exactamq. precationis ac ie-
iunij obſeruationem, & Præſes ipſe Angelorum pane
recreatus, & remitti cœpta peſtilentia. Nos etiam
paulo ante Natalitias ferias in Collegium poſtliminio
reuertimus. Atque illa vt diximus, domi. foris autē
hæc. multa enim a noſtris vtroque anno percurſa op-
pida. quod eorum officium, breuitatis ſtudio videtur
coniūgendum: ſic tamen, ut ſi quod ſit eximium, ſuo
loco reddatur. Et primo quidem anno conuerſi ad re-
ctum iter qui aberrabant a fide, octoginta: alio uero
anno aliquanto pauciores. in illis, miles quidā Eque-
ſtri (ut uocant) dignitate inſignis, hoc uidelicet impul
ſu: quod ſacerdotem noſtrum offendiſſet in agro per-
ſoluentem preces diurnas. Mulier quædam eodem er-
rore imbuta, quæ deriſui habebat alterius pietatem,
Roſarium aſſidue recitantis, ubi ſinceræ lucem reli-
gionis aſpexit, idem ſibi Roſarium dari petijt obnixe,
ut eo recitando aſfirmaret pœnitentiam, & in ſua ip-
ſa culpa plecteretur. Iam de reconciliatione multorū:
xenodochiorum inſtauratione: inopum ſuſtentatione:
vacillantium in fide confirmatione: doctrinæ Chriſtia
næ explicatione: ceteraq. huiuſmodi rerum piarum
procuratione: etiam me tacente intelligere poteſtis.
et ego propero ad propria quædam anni poſterioris.
Miſſi igitur noſtri aliquot ad tria quædam oppida ſe-
paratim Quadrageſimæ tempore, magno illis ſolatio
& auxilio fuere. Et primum Gratianopolim (ea eſt
vrbs Narbonēſis Galliæ nobiliſſima) ſacerdotes duo:
e quibus habendis alter concionibus ad animos ho-
minum ſenſusq. accomodatis, confeſſionibus alter au-

diendis

diendis, interq. illas trecentis totius vitæ ant
ita ciues illos ad pietatem excitarunt, vt guſtato
fructu Societatis, aueant aliquem e noſtris, e
ore pendeant, idq. per litteras ſtudioſe requi
In hac porro vrbe, quæ e plurimis excipiam, ſta
non poſſum: quod difficile foret commemoratu
aliјs prætermiſſis, reddere facti rationem, cum
neant fere omnia. niſi forte dicendum videtur
crarum, quæ in Cœnobio Deo famulantur, virgi
inopiam ſubleuatam magno ære collecto: mul
quamdam, quæ animi anxia inopsq. conſilij qu
ginta ſe dierum ieiunio afflixerat, Deum obſe
vt mitteret eam in vrbem virum, cui tuto ac
detegeret mentis vulnera, noſtrorum aduent
compotem fuiſſe: vt eam quaſi ob rem Diuini
niſſe viderentur. Miſſus ſacerdos alius in p
cui nomen a Sancto Marcellino: vbi etiā anno
ſuperiore. Hic præter cetera hæretici mutati
nitentiā multi: hæreſim publice deteſtati tres
denique, Cardinale Montis Regalis rogante,
deſtinatus Nantuam magno externorum bono
norumq. Cum enim ingens in eo eſſet pago a
caritas, aut potius inopia: auctor fuit vt ſupplic
nes Numinis propitiandi decernerentur: quas
runt plurimi ſumma hieme, nudis pedibus, lino
Litanias religioſe concinentes, eo corporis habi
tuq. vt ſpectantibus audientibusq. lacrimæ ex
rent. Adiutum etiam miſerrimum ac patien
mum egenorum agmen, quos fames ſuis ſedibus
gerat. etſi quidam ex iјs iam defecti viribus vix
hebant

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

hebant animam: quã alijs inedia extorſerat. igitur illi manibus Duumuirum (Syndicos appellant) in hoſpitalem deportati domum, ac refocillati cibo, quem ditiores præbebant: horum corpora Chriſtiano ritu ſepulta. Extructum hoc eodẽ in pago extrema Quadrageſima honorarium Chriſti Domini ſepulcrum, atque adornatum magnifice. quæ res illis hominibus, qui nihil vmquam ſimile viderant, tanti fuit ſpectaculi, ut nec loci viſendi vlla caperet ſatietas, nec Dei venerandi. Tradita rudimenta Chriſtianæ doctrinæ per ſpeciem quidem pueris, re autem vera etiam grãdioribus. et vero ſtatis diebus, non ex illo tantum pago, ſed e vicinis etiam multis, patres matreſq. pueros certatim puellasq adducebant: nec pudebat, illis addiſcentibus ſeſe ſocios adiungere: pigebat potius quod non ante didiciſſent. Idem ſacerdos eiuſdem voluntate Cardinalis, Contaminam (is pagus eſt Geneuæ proximus) ſub ferias Pentecoſtes eſt ire iuſſus. et quidem in tractu Focinenſi (ea enim erat tranſitus) multarum auctor fuit ſupplicationum, quas qui celebrarunt, eos peſtis non attigit: qui neglexerunt, afflixit vehementius. Cum eo perueniſſet, quo contendebat, mirum quanta lætitia exceptus ab omnibus: quippe qui neminem tot iam annos, de peccatorum confeſſione, de Sacroſancta Euchariſtia, de vitiorum turpitudine, de pulchritudine virtutum audißent verba facientem: ſed Miniſtros tantum contra Pontificem Maximum Catholicoſq. omnes impia iacientes dicta, & imperite garrientes. Ac ne ſim longior, cum quãdam deinde inuiſiſſet vrbem (Alta villa nominatur)

die

die Dominico poſt anniuerſarium Chriſti Domin
ſcenſum, ſeptenæ ſupplicationes diuerſis ex lo
in templum confluxerunt, ut ueſpertinis pre
ſacræq. concioni intereßent: tãta gratulatione C
licorum, indignationeq. hæreticorum, qui illic a
e Geneua, vt grates illi Deo agerent profuſis
mis, hi non parcẽtes in noſtros dicendis contu
celeriter ipſa ex urbe diſceſſerint: quod qui C
ſalutis auctori, Matriq. eius Virgini, Cælitibu
uerſis haberetur honos, rectis oculis intueri n
ſent. ea autem urbs fere tota complexa eſt C
nis & Euchariſtiæ Sacramentum: tantoq
incenſa deſiderio Diuini uerbi, ut profeſtis eti
bus maxima cum frequentia, pariq. utilitate c
nari oportuerit. Libri permulti, quos per ea
neuenſium dißeminauerat pellacia, in unu
cti a uolentibus, igneq. combuſti. Curiones tu
ipſius, tum ſuburbanorum etiam pagorum, qu
nerant ut Patrẽ ad ſuas inuitarẽt paræcias e
rebus dubijs conſulerent, ſalutariter inſtructi
ſitus poſtremo ſe contulit in urbem, quæ a m
incolitur præſidij cauſa, duobus milliaribus C
diſtantem: ubi cum multa de militari cognoſc
tia, eamq pro concione ſuo iure exagitaſſet, i
mouit animum Ducis cum peccata non punir
care docentis, ut ab ipſa ſtatim concione a
alios animaduerterit, trudi alios iuſſerit in c
Diſrumpitur uidelicet Geneua, quod ante ſu
los hæc fiant, & ſuas prope aures feriat ſonus
proſcindentium commenta, Catholicamq. ueri
liberr

liberr
bus di
rare c
in pag
tionib
idemq
ciones
Chriſt

CO

C
ſtris n
vtroq
ciuita
eturb
ſtellum
ſtans.
cum r
fratre
men e
ritas
eſſe a
eſſe, a
bat, n
tande
intere
proxi
etiam

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

liberrime prædicantium. Vt denique concludam, quibus diebus præuenitur Domini Aduentus, cum reſpirare cœpiſſent a peſte ſuburbia, ſacerdos noſter duos in pagos excurrit, admonuitq. vt publicis ſupplicationibus Deo gratiæ pro accepto beneficio agerẽtur: idemq. in frequenti quodam vico noſtro vectigali cõciones eo tempore habuit, pueroſq. docuit elementa Chriſtianæ doctrinæ.

COLLEGIVM. DIVIONENSE

COMMVNE illud his temporibus Galliæ malum Diuionenſium vrbi non pepercit, noſtris metum magis, quam periculum oſtentans. ita vtroque anno, & intermiſſæ ſcholæ, & cum laxaret ciuitatem peſtis, receptæ. Noſtri enim tantiſper dũ e turbido tranquillũ faceret Deus, ſeceſſerant in caſtellum Collegij decem millibus paſſuum ab vrbe diſtans. ibi autem, etſi peſtilens quaſi nubes omnem circum regionem obſederat, tẽtauitq. fere omnes febris, fratremq. vnum vlcerauit peſtilentia: extinctus tamen eſt nemo. Qua in tempeſtate eluxit maxime caritas ſacerdotis vnius exacta iam ætate, qui ſuum eſſe arbitratus prodeſſe ſocijs, quibus videbatur præeſſe, apud pericloſe languentem integros dies aſſidebat, noctes etiam prope totas ducebat inſomnes: dum tandem ſua eum diligẽtia incolumitati reſtituit. Nec interea defuit noſtrorum opera in procuranda ſalute proximorum, qui ad eos quotidie ventitabant, aut etiam ægrotorum, a quibus vocabantur. Quod officiũ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

inter ceteros, præſtitum a duobus, vicino cuidam affuerunt diſcedenti e vita, ignari peſtis, qua nem perimebat: ſine vlla noxa: mortiferam vim luem inhibebat Deus a noſtris, quo pluribus op rentur. Quod & obſeruarunt toto hoc biennio & ſermone celebrarunt: cum religioſorum nulla rit in hac vrbe familia ab hac clade intacta. nobis illud mirãdum fuit, duos e noſtris, Patrem tremq. febricitantem illum, hunc vero illoſum vlla humani ſpe remedij, Diuinis vſos, Pœnitentiæ pe atque Euchariſtiæ Sacramentis, omni penitus tatione corporis, & dolore liberatos. Quam etiam ex externis nõ pauci, ſimile intellexerunt diſſe ſibi a Confeſſione beneficium, aquaq. luſtra febri (et tres quidem eorum peſtifera) labora Collegij ædificatio ſuos habet progreſſus, libera ſcilicet Senatus, Populiq. Diuionenſis, qui aureos ſignauit amplius mille. cuius peræque patuit litas in iaciendis templi fundamentis: cum cam addixerit aureos amplius ſeptingentos, & ad iuſdam fabricam e ſaxo quadrato, quæ ad faſtigi re peruenerat, iam tamen interruptam antea, licitam. Idem opus promouet, is, cuius nomine eſt poſitus lapis, Epiſcopus Lexouienſis, qui nobis cæduam, ad quattuor iugera attribuit. ſi moderatior fuiſset annona, & peſtis mitior, ciſſet ædificatio tam præclare incepta: quæ nunc dem conſtitit, meliora expectans. Interea tem rium noſtrum Sacellũ frequentatur a tam multis aliquot excludantur ipſius anguſtijs. E duobus

in hac vrbe concionati ſunt, alter habuit in eo cõcio-
nes, alter ad Senatores in Sacello Regio: magno vter-
que cum fructu. Iudicium peruerſi animi mutarunt
hæretici duo, vel tres. Mulieri, cuius pudicitia peri-
clitabatur, perſuaſum, vt mutaret domicilium. con-
feſſiones generales auditæ bis centum. Hic autem ne-
que illud prætereundum puto: quod quidam cum mo-
rienti amitæ certas preces & ſacrificia promiſiſſet,
eorumq. poſtea ſubiſſet negligentia: vidit quadam no-
cte vigilans imaginem mortuæ: quæ aliquanto tempo-
re conſtitit ante oculos, manifeſta ſpecie, quaſi flagi-
tans promiſſum. Quo viſo permotus poſtero die, &
peccata confeſſus eſt, & fidem ſoluit. Cum alter cõ-
cionatorum acriter ac ſæpe inuectus eſſet in lectio-
nem eorum librorum, quos habere non licet, magna
eorum copia a primariјs ciuibus allata ad eum eſt,
vt igne cremarentur. Fuit etiam vnus ex ijs,
qui manu & arte vitam tolerant, exiguis facultati-
bus, vir alioqui rectus, ac timẽs Deum: qui cum apud
tabernam librariam incidiſſet in eiuſmodi librum,
quem amicus empturiebat, præoccupauit ipſe, librũq.
ad nos attulit, & amicum adduxit: cum quo actum fe-
liciter, vt peccatorum confeſſione facta ad Eccleſiæ
gremium reuerteretur. Plures tamen libri eiuſdem
notæ comportati ſunt ab auditoribus noſtris: qui etſi
alias mille numerabantur, cũ res erant ſtatu meliore,
nunc quadringenti, quingentiue, paulatim numero
ſuccreſcente: paucitatem tamen diligentia & pietate
compenſant. Declararunt hoc, tum quas habuerunt
ſtatis temporibus declamationes in magna erudito-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rum frequentia: tum ſupplicationes ab iis obla
tembri præſertim menſe medio, cum res
laſticæ proferebantur: cum ſcilicet claſſes per
los dies binæ ad Sancti Bernardi, religionis erg
ceſſerunt, tota ciuitate inſpectante: tum deiq
gna eorum ad humanitatem erga pauperes pr
ſio: ea tanta eſt, vt plerique illum ad vſum, qu
apponitur ientaculum, vltro reſeruent. Arg
Medicus quidam pius et Catholicus eo morbo
non conualuit. filius hunc ſeptuennis admon
ctæ confeſſionis. amauit admonentem filiolum
tiſſimus pater, & cum feciſſet quod erat adm
eumq. nobis vnice commendaſſet, paucis po
obdormiuit, Diuinis tantum rebus intentus.
pueri duo, octo nouemue annorum, cum arde
febri vrerentur, æqualium ſe ſe precibus com
runt: tum deinde facta confeſſione, appenſaq.
lum particula cerea imaginis agni cæleſtis,
nem priſtinam recuperarunt. Illud quoque p
culo habitum: quod cum quadrimus puer in
carrum ſaxis, quæ ad noſtri ædificium templ
hebantur, ludibundus inſiluiſſet, carrucario
(erat enim humilis ueha, vt pæne ſolum cont
etſi per ſe ſatis ſolida atque robuſta) incert
ſubſultim ferebatur, excuſſus eſt in terram,
interceptus: ita vt in comprehenſum femur
immanis rota, pluſquam pedali latitudine
ſubſiſtens incubuerit: obtritum credidere pr
currentes: mox cum ad eum eximendum, vix
tum eſſet plauſtrum a quattuor coniunctis

quin

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quinque (ita erat graue ac ponderoſum) nihil comminutum in puero, ſed ne luxatum quidem apparuit: quin paulo poſt, vbi ſe collegit a timore, illæſus inceſſit. Quod impetratum videtur a Deo, Beatiſſimæ Virginis, Sanctiq. Bernardi patrocinio, quorum ad honorem templum extruitur. Iiſdem acceptum referendũ eſt: quod cum, vt ſpatium proferretur templi, vetus deſtrueretur ædificium, multæq operæ in eo demoliendo laborarent, eſſentq. nonnullæ in tecti faſtigio: ex ijs vna, vertigine credo oculorum, animiq. ſubito caſu, præcipitiq. delapſa eſt in ſubiectorum aceruum ſaxorum, quorum offenſus ſatis fuiſſet ad mortem afferendam: et tamen, quamquam deſtituto animo, corporeq. concuſſo, domum eſt deportata, octauum poſt diem e lecto ſurrexit incolumis. Quas ob res omnes, augetur erga nos in dies ciuium beneuolentia: quam et proxime rebus oſtenderũt. Cum enim propter has rerum difficultates magnis premeremur fortunarum anguſtijs: duo ſe e Senatoribus, item e Collegio Iuris peritorum, qui cauſas actitant, duo, totidemq. ex corpore mercatorum, Patri Rectori obtulerunt, conquiſitamq. ſtipem ducentorum amplius aureorum ad Collegium attulerunt.

COLLEGIVM. DOLANVM

DOLANI COLLEGII *rerum hoc biennio hic curſus fuit. Magnus apud nos conſitentium cœtus, ad ſacramq. Synaxim accedentium. Spiritualibus meditationibus operam ſalutariter dedit*

Abbas vnus, & item alter vir nobilis. Schol
mo anno frequentiores quam vnquam ante
ſi annona premente. ſucceſſit haud paulo grau
lum, peſtilitas. hæc ſcholas diſſoluit, pluresq. e
(e quibus obijt vnus) exire coegit ex vrbe
tamen relictis, qui ciuibus præſto eſſent. quod
quamgratiſſimum. Sequenti anno, vbi repreſſa
laxior redijt annona, ſcholæ reuocatæ, licet
plenæ. aditi perſæpe adiutiq. qui carcere,
comio tenebantur. Mulier, quæ mortem ſibi
ſcere ſtatuerat, edocta vt melius viueret. Ciui
lixior quotidie erga nos beneuolentia.

PROVINCI[A]
AQVITANIA

AQVITANIAM *habuerūt*
tuor in Collegijs, Toloſano. B
lenſi. Ruthenenſi. Mauriacen
pra centum, anno ſuperiore,
ſex. Poſteriore, vnus & vigi
quoniam neque vtroque anno
ta Prouincia, neque in ſingulis Collegijs idem
rus: alter ab altero ſeorſum, ſuis in locis, cum
capitibus eiuſdem anni reddendus videtur. V
cti ſunt hoc biennio ſeptem. Additi nobis vigi